ՓՄԱՅԵԼՄԻԿԵՐՈՐԴ—ՏԱՐԻ—ԹՎԻ—1287—ԵՐԿՈՇԱԲԹԻ—19—ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ—1872

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 գրուշ
» Դաւառաց » 100 »
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 100 »
» Դաւառաց » 120 »
Ներքսանչիւր թերթի գին 20 գրուշ։ Ցանուցման սողը մէկ անգամի համար 3 գրուշ, երկու անգամի համար 2 գրուշ, աւելի սնգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

ՐԱՌԱԶԱ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՕԼԻՍ 19 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիոյ լրագիրներն ազգային ժողովոյ լաժուռի խնդրոյն հանրագրութեանց վերայ նոյն ժողովոյ դեկտեմբերի 14ի նստին մէջ եղած երկար և ջերմ վիճաբանութիւնները կը բերեն, որոց մէջ աջակցմանց և ձախակցմանց առնչութիւններն իրենց հանճարոյն բոլոր ուժը թափեցին հանրագրութեանց օրինաւորութիւնը մրցակցելոյ կամ հաստատելոյ համար։

Ինչպէս որ կ՚ակնարկէր, ձախակողմեանք փոքրագոյն մասն յանելով եւ մանաւանդ Կառավարութիւնն ալ իրենց դէմ ունենալով թուոյ բազմութենէն յոգեւոր եկան, բայց խորհրդարանական եւ փառաւոր կոչումն իրենց կողմն ունենալով բարոյապէս յաղթեցին։

Այս խորհրդարանական կռուին շահագակոց մէջ ամենէն նշանաւոր եղան ճարտար առենապետութեամբք Գ. Կամպէթթա եւ Գ. Լ. Պան, որոց յառաջ բերած հոլով եւ իրական փաստերը-չիրցին աջակողմեանք հերքել, եւ միայն իրենց թուական առաւելութեանը վստահելով կիրք եւ ատելութիւն յաղեցնելու նոցա դէմ։

Ամենասիկ Գ. Կամպէթթայի առաջնորդութեան դլխաւոր մասերը։

« Բացուած վիճաբանութիւնը՝ թէ եւ ակէց տարի մ՚առաջ ստորագրուած խնդրագրերէ ծագում առած է, բնդհր մի կը յորուցանէ, զոր հանրակոց կարծիքը զգոնդապէս լրջնած է, եւ որ ժողովոյն լուծելիք խնդրոց ամենէն ծանրն է, վասն զի իւր քաղաքական կենաց վերայ է։

Եթէ այս խնդիրն երկար ժամանակէ 'ի վեր ատեան չելլար, պատասխանատուութիւնը մեր վրայ չէր, որովհետեւ 1871 օգոստոս ամսէն 'ի վեր առաջարկութիւն մի ներկայացուցած էինք յայտնելով թէ այս ժողովը տահմանադիր իշխանութիւն չունի, եւ հինգ գանագան անգամ այս առաջարկութիւնը խնդրոյ կարգն անցուցանել խնդրած էինք։

Յետին այսօր վիճաբանութիւն յարուցանելոյ մեղադրանքը մեր վերայ չիրնար իյնալ, բայց, որովհետեւ վիճաբանելոյ ատենի կը տրուի մեզ, ես ալ չեմ վախցներ զայն։

Նախ ապան կը հանարիմ ժողովին լուծումը խնդրոյ այս չարժման վերայ բացատրութիւն մի տար։

Այս չարժման մասնակցող քաղաքական մարդոց միտնոց վերայ նախատակութիւններ կան՝ զորս փորձառել ալ ենք։ Այն մարդիկն իրենց բանաւիս ոյժ կը տրուին, որպէս թէ Ժողովրդոյ մեծամասնութիւն եւ մինչեւ իսկ բոլոր անութեամբ այս ժողովին լուծումը ձեռք բերելու մոտդիր են։ Մինչդեռ առաջին կարդի քաղաքական նկատմանց առնուելով՝ կուզեն ոչ թէ ձեր արտանապատասխանութեան դպչիլ, այլ դուրս երթալ ազգիսի դժուարութեանց մէջէ՝ զոր հանրական քաւէարկութիւնը մեզ ոյն կրնայ բուծել։

Ուրեմն մեր խնդրածն այս ժողովին բաւնոյաւոր արտաքսումը չէ՝ այլ ընարաց վերհսկողին իւր երեսփոխանները գտանելու իրաւունքը։

Այն ժամանակ ժողովին դարանքն՝ ոչ իրրեւ յանգուգն հրամաններ նկատել այս հանրագրութիւնները, այլ քաղաքականապէս դիտել եւ ուշադրութեամբ քննել թէ երկերը կը պարխակ՝ արդեօք։ Հարկ է գիտնալ թէ 1871 փետրվար 8էն 'ի վեր հանրական քաւէարկութիւնն արդեօք իւր կգայսաժը փոխե՞ց դրժոյ ընկաղքին վերայ, արդեօք կը դատապարտէ՞ ձեր քաղաքականութիւնը։ եւ արդեօք ձեր իրաւունքն իրրեւ վերջացած կը համարի՞։

Արդ՝ ժողովոյդ ծոգումը յիշելով կրնամք հաստատել թէ իւր դարձնը սահմանաւոր էր որոշ էր, յատուկ էր եւ իւրդարձադրութիւնը դատաւ։

Ասոր համար կուզեմ՝ այս տարբեր կէտ հաստատել, ոչ թէ ձեզ համոզելոյ յուսով, որովհետեւ գիտեմ որ մեք փոքրագոյն մաս լինելով ձեր թաւական առաւելութենէն պիտի յաղթուինք, այլ լուծման շարժումն երկրին ոտ չեւ վաղեցնելոյ համար։ քանզի վատահ եմ որ ապէկց մինչեւ քանի մի շաբաթ հանրակոյց իրարանց ոնեցողներուն կեսէն պակաս։

Ցեղոյ մասնական ընտրութիւնք հանրական քաւէարկութեան կարծիքը հասկնալոյ տուիմ ասմի, եւ 134 ընտրութեանց 116ը՝ փետր. 8ի բնաբնոյ հակառակ գաղափարով. Ներքնչեալ երեսփոխանները բերին։

Այս իրողութիւնն ապացոյց մ՚է թէ հանրական քաւէն իւր գաղափարը բաղդրոյն փոխած է սահմանագիր իշխանութեան նկատմամբ։

Գիւրին է լրագրաց մէջ գտնել այս կարծիքը թէ ժողովը չկրնար սահմանագիր լինելը որոշեցնել. սահմանագիր էր իշխանութիւնը։

(Եւ քանի մի միապետական լրագրաց եւ ազնուականութեան երեսփոխանաց ժամանակն. յորմեան կարծիքները յիշելէ ետեւ կը յարէ)։

Կը տեսնուի որ թէ՝ հանրապետական եւ թէ միապետական բանակներուն մէջ կ՚գտնուին թէ 1871 ի ընտրութիւնք չէին կրնար երկրին մերձնական սահմանագրութիւնը տնօրինելոյ պաշտօն յանձնել ընտրելոց։

Ուստի երբոր ժողովը խաղաղութիւն հնչելոյ պաշտօնը կատարելէ ետեւ միապետութիւն հիմնելոյ կամ սահմանադրելոյ դիտաւորութիւնը յայտնել սկսաւ, երկրին մէջ զրգռմունքն շարժում մ՚ելաւ։

Երկրին իւր յանձնած պաշտօնը գիտնալով՝ ուզեց յայտնել եւ ցուցնել խաղաղութեամբ թէ ձեր ունեցած կարծած իշխանութիւնը առած չէր ձեզ։ (Շարժում)։

Եւ տեսա տեսնուեցաւ որ քաղաքապետական ժողովոյ անդամներն հանրապետական մարդիկ ընտրուելնան. որ յոլովս ձի ընտրութիւնք փոքրամ ժանտցնաց հանրապետականներ տուին, եւ գաւառական իրավունքները մեծապէս մասամբ հանրապետականներէ կազմուեցան։

Այս քաւէներով հանրական քաւէարկութիւնը կրնանաւորեցին ձեզ ցուցնել թէ ձեր միապետական քաղաքականութիւն իրենը չէր։ Ցեղական ոմանաց ազատէս ռամկավարութեան ձեւերն ունցնիլը բարոյականոր դիպք մ՚է, որոյ հետեւանքը թիւրա բարենշան կը մնայ ինձ։ Եւ այս բանիս մէջ յեղափոխութեան 'ի գլուխ եկնելը կը տեսնեմ. որպէս կրնայ այսուհետեւ անկարգութեան եւ ապստամբի հոգիէն հեռաստորիլ։ (Հիպնական լուսաբանութիւնք ալ կը լսուին։)

Շատ կը զարմանամ որ պահպանողական անձինք չկրնան այս գերազանցապէս պահպանողական խորքերը մի՛ ակ ընեն։ Այս՝ երբեմ թէ մինչեւ հիմա սպասնեն հեռի ձգուած մարդոց հանրական քաւէրով տեղական կենաց կոչուելը հասարակացին բարեկարգութեան երաշխաւորութիւն մ՚է։ Հնարաւոր կրնամ թէ հանրական քաւէարկութիւնն արշաւ տուաւ։ այս ճանրան մէջ մնէ. այնչափ աւելի սամիկը կը հեռանայ ամենայն ճանրայներէ։ եւ թէ գաւառական ժողովոյ մէջ ռամկավարութեան այս յաղթութիւնը բաւուն եւ բիրտ յեղափոխութեանց դիրք կուտայ։ (Հաւանութիւնք ձախ կողմէն)։

Մնացեալը յաջորդ թուով

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ղիմէնք 29 դեկտ.

Ռուսիոյ Աստրիոյ եւ Գերմանիոյ դեսպանք ստորագրեցին մեր կառավարութեան թէ Լոմիսի հանքին խնդիրը պէտք է որ Գաղղիոյ եւ Իտալիայ արդար խնդրանաց համեմատ վերջացնէ, եւ եթէ մեր կառավարութիւնը յանձն չառնու, յիշեալ երեք տէրութիւնք չպիտի օգնեն իրեն։

Վիէննա 27 դեկտ.

Բուսէլիի երկաթ. բաժինք 77·20
» նոր » 27·45
Աւստրօ—Ցիմոնի գանքս 121
Ընկ. Աւստրօ—Թիւրք 102
Ցնկլօ—Գանք 312
Աժիս 109·25

Երբոնեն Վիէննայի դատական դեսպան եւ յետոյ Ֆրանքս-Գերմանական պատերազմին ժամանակ ստորագրեցին Պ. Կրամօնի դէմ վիճաբանութիւնները կը շարունակեն քննարկիլ դրոյցոյ մէջ։

Հոտ 27 դեկտ.

Վատիկանի եւ Ջուիցերիոյ մէջ յարաբերութիւնները խզեցան Ջենեվրայի կրոնական գործոյ պատճառաւ։

Պարոն քոմ դանուոզ դատական դեսպանը հրաժարական առաւ։

Լոնտրա 27 դեկտ.

Թայմզ՝ դրագիրը կը ծանուցանէ թէ Գիւիսայիք Ռուսաց Հոյը մնան են։

Նոյն թերթը սուտ կը հանէ իւր առաջ այն լուրը թէ Ցամանեան արտաքին դործոց պաշտօնեայ խալիլ Շերիֆ փաշան Թուրքիոյ դրամքը միացընելու վերայ չվիրաբերական մի զրկած է Եւրոպական անբաւութեանց։

Գէրլին 28 դեկտ.

Գուպն իւր ըրած մեկ քանախօսութեան մէջ Գերմանիոյ ազգային ընդդայնոց դպրեր. խօսքեր ինչպէս կառավարութեան կուսակից թերթերն մեծ ազաղակ փրդուցին եւ կրակ ու բոց կը շնչեն Պաս թի դէմ։

Լոնտրա 28 դեկտ.

Կը հաստատեն թէ Հանքերուն մէջ լանոպ 7000 դործաւորք յունվար 1ին ազիտատութիւնը դիտի դադրեցնեն։

Փարիզ 28 դեկտ.

Զիվիթա-վիքիա ապատոպ դատական Օրինաց շրջանին ատենակալն արդիւնեցաւ թէ՝ Ղաբիկանի եւ թէ՝ դաւիրինոյի պատանեալը ներկայանալ նոր ատենոյ առիթ։

Դատին քոմ դեսպանութեան պաշտան մարելէ հրաժարեալ Գ. Գաբրիէլի տեղ Կ. Պոլսոյ ազգի դեսպան Զոկէ կոմսը գրաւելու ալ խոսք կայ։

Վիէննա 29 նոյ.

Գերմանական Նուվէլ Ֆրէս Էիպրանուն թերթին Ռուսիա մասնին արգիլեցաւ։

Գէրլին 29 դեկտ.

Գուպաքոս լրագրերն ալ Վիէննայի լրագրոց հետ միացան Պ. Կրամօնի դէմ։

Փարիզ 29 դեկտ.

Գոյը Էլիզէի պալատը կոչունք ալեսի ատուի դեսպանաց։

Փարիզ 29 դեկտ.

Գ. Կրամօն Նանսիէ մ՚ուղղեց Գ.

Ֆարիզ, եւ կը պնդէ թէ Ֆրանքօ—Գերմանական պատերազմին ժամանակ Աւստրիա կրկին կրկին խոստումներ ըրած էր, եւ այս լսածէ հաստատելոյ համար՝ ուրիշ պաշտօնական նամակներէ զատ՝ 1870 յունիսի մէջ Աւստրիոյ կողմէն ստացած նամակները կը յիշէ, որք Գաղղիոյ գաւառ Աւստրիոյ դատին հետ նոյն կը համարէին։

Լոնդրա 30 Գնիր.

Օմ. Գոնս. 54 3/4
փոխ 1869 1/8
» 1871 74 1/8
Ամդ. բանս. 91 3/4
Ոսկիներ 97—
Սոհէր 41—41 1/2

Լիվերբուլ 27 գնիր.

Ռամզակ Մ. Ն. 40 3/8—1/2
Ցախուած 14000 հատ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանը հաճեցաւ իւր կայսերական ձեռօք Օսմանիէի երկրորդ պատուանշանը շնորհել Եդիպտոսի խըտիվին առաջին թարգման Երամեան Աբրահամ՝ պէյին։

Հասիքա լրագիրը կըսէ թէ կայսերական կառավարութիւնը զէնքի վերայ եղող զօրաց թիւը խաղաղութեան ժամանակ 100,000ի իջուցնել որոշած է։

Բ. Դուռը դաւառաց կուսակալներուն հրամանագիր մը ղրկեց, որպէս զի Պէյլմանի մասուկներուն մէջ ժառանգութեան ատակ ունեցող օրէրն եմէ չափահաս լինելէ առաջ ամուսնանալով թնրհաշիւ ատակ խնդրեն։ 10 դաչէն աւելի դիւանական տուրք չառնուի անոնցմէ։

Կիրակի երեկուն մեծապատիւ Ց. Նուրեան էֆէնտին՝ իւր ամուսնութեան առթիւ շքեղ կոչունք մի տուաւ, ուր ներկայ էին Հայոց Ազգին երեւելիներէն զատ նաեւ Բ. Դրան բարձրաստիճան պաշտօնատարներէն սմանք։

Կըսուի թէ Լիբանանու կուսակալ Ֆրանքօ փաշային հիւանդութիւնն երկարելոյն պատճառաւ՝ Բ. Դուռը որոշեր է առժամանակեայ դարմանում մ՚ տնուանել յիշեալ դաւառին համար։

Կիրակի դիշեր ժամ՝ ութուկէսին Միջոցները Զէյլի քաղաքէ հրդեհ պատահելով, հինգ տան եւ հինգ խանութ այրեցան։

Նոյն իրիկունը յիշեալ դիւղին բնակիչները Մեքքայի փոխոխութեան պատճառաւ, երիս կողմ բաժնուած ատատիկ կռիւ մ՚ բրին, որուն առաջքը չկրցաւ առնուլ տեղւոյն հարիւրապետը, եւ վերջապէս Ռեղայի կառավարիչը քանի մի հարիւր զինուորներով հոն դնաց եւ կռիւը խաղաղեցուց։

Բարեբաղդաբար մեռնող չկայ։

Լա Թիւրքի լրագիրն հետեւեալ դէպքը կը պատմէ՝ որ քիչ պատիւ չրերեր հասուններուն կոթոդիկոս։

«Անցեալ չորեքշաբթի օրը հայ կաթոլիկ մեռելոյ մը յուղարկաւորութիւնը Բանկալթիի Հասունեանց հիւանդանոցի եկեղեցին ատաուած ժամանակ, հիւանդանոցին պահապանները սեւ հագնելով որ դագաղին առաջեւէն գնացող քահանայք Հակոհասունեան էին, հիւանդանոցին դուռը դուցեցին անոնց երեսին։

«Յուղարկաւորներն՝ ի զուր խընդրեցին որ լմայ տուսի իրենց մեռելին կորդը կատարել հիւանդանոցի մատրան մէջ։ պահապանները մակ չրրին, եւ դուռն առաւել ամրացուցին։

«Այն ժամանակ Հակոհասունեանք ալ գաղաղը վար դրին հիւանդանոցին դրան առջեւ, եւ սովորական աղօթքները կարդալէ ետեւ վերստին կենդանեաւն տարին։

«Ասոնք հեռանալնուն պէս, հիւանդանոցին պահապանները մի առ մի դուրս ելան ջրոյից դոյլերով, եւ դագաղը դրուած տեղը ջրով լուացին։ Զարմանալի է, Լիբանանի բանադրեալի մի դիակը հոն դրուելով՝ զեռնը պղծուած էր։

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆՈՊՕԼԻՍ
ԵՍԱՕՍԸ ՍՏՈՒՈՒԻ

18	դեկտ. երկուշաբթի իրիկուն	61 2
19	» երեքշաբթի առաւօտ	
	թացուեղաւ	61 2
	կէս օր	61 4

Կ. Պոլիս 18 գնիր.

Սոսիէթէ ժէնէրալ բաժինք Անգ. փր. 13.14
Քրէտի » » Օտմ. » 17 13
Քրէտի Սմիրնա—Թիւրք 10.
Երկաթուղեաց հին Ֆր. 183
» նոր 64
Փոխ. 1863 » » 354
» 1865 » » 363
» 1869 » » 327 1/2
Թրամուէյ Օտմ. լիր. 15.50

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կը լսեմք թէ Պրուսայի առաջնորդին նկատմամբ վարուելու կարգէ չարաթի օրը Բ. Դուռը դրկուած գրերը չէ ընդունուած արտաքին զօրաց վեհ. պատասխանէն։

Գէյրիկեմ օրէն խմացուցեր է եւ ըսէ Գատրիարքարանի Դաւառ—գէհեսափին թէ յիշեալ թագրերն իրեւ չեղեալ համարուած է։

Այսօր Փաղաքական ժողովն յատուկ նիստ մի պիտի ընէ այս խընդրոյս համար։ բայց՝ Ս. Գատրիարքը՝ որ քանի օրէ՝ ի վեր հիւանդ է, չպիտի կրնայ ներկայ գտնուիլ այս դումարման։

Կարծեն գրուած հետեւեալ նամակը կրկնակի դհնութիւն կազդէ մեզ։ նախ՝ յիշեալ դաւառի կուսակալ վեհ. Յամիհ փաշայի բարեհամբաւ ջանքէն, զոր մեր տարաբաղդ ազգայնոց վերայ ծանրացած հարստահարութեանց բարձմանն եւ երկրին զարգացմանն ու բարօրութեանը համար՝ ի գործ կը դնէ, եւ՝ Երկրորդ այն ազնուական ուշադրութենէն՝ զոր լրագրոյս մէջ տեսանուած հրատարակութեանց կը նուիրէ, եւ զանազան դիկատարութեան առնելով ցոյց տրուած չարեաց գարման տանելու կաշխատի։

Ցակոյն դուռելով կենսամամբ նոյն քարտուէն առ մեզ ուղղուած ուրիշ դրութիւններէ՝ թէ տեղւոյն Միւֆէթիշի հիւքեամ էֆէնտիին բրնած ընթացքը շատ հեռի է. վեհ. կուսակալին ըսածտիա եւ արդարասէր ընթացքին պատասխանելէ. հետեւաբար՝ միայն նկատմամբ որչափ գոհ եւ շնորհակալ է երկրին Հայ ժողովուրդը, միւսին նկատմամբ ալ այնչափ դժգոհ։ Կը՚յուսամք որ այս գրժգոհութիւնն ալ դադարութեան փոխուած տեսնելոյ բերկրութիւնը կունենամք։

Կարին 30 Նոյ. 1872

. . . Խմբագիր Ցեր.

Դաւառապետ աղգայնոց սխալը միճակին վրայ մերթ ընդ մերթ պատահական լրագրոյդ մէջ տեսնուած նամակներն արդարեւ՝ ի խաբ կը խոցեն ճշմարիտ ազգասիրաց դէպանն պատերը։ այն ազգասէրքս՝ որոց դատաքարները վերջին սահման բաւականաչափ

ման ընթիր եւ հոգեւագիւտ անձի մը յանձնուելէն առաջ գալիք բարդութիւնքն 'ի լոյս ածել՝ 'ի միջնադարեան եւ 'ի քաղաքակրթութիւն ոտն ճշգմարիտ ազգասէրոց, որք իրենց գաղութին գոյութենակիցներուն օգուտն ու բարեբաստութիւնը հրճուանօք ամենայնիւ ոգի կը կենան։ Գիշերանութիւն գուցէ պիտի հաճոյանար համարոտներու։ բայց դարձեալ ճշմարտութիւնը հաչտիլի երբեք չենք դադարիր։ Յաւիտեան վաղուոյ ապագայ եւ դարձուածեալ կառավարութեան շնորհիւ հիւ խիստ քիչ ատենի մէջ կարին գրեթէ կերպարանափոխ եղած է։ այսօր ազգասէր եւ գրչեալ ազատ է անձամբ Նորին վեհափառութեան Նիկոլայոսեղոյ իր իրաւանց հարատեւութիւն յարանել եւ այդպարութեան ձայնը յանի քնել։ Գերապատիւ. Յարութիւն օրբազան այս դիանալով ահա եւ վկայելով, հանրագրով կը մերձէր Մանդատի թղթակցին այն ամբաստանութիւնը։ որպէս քրիստոնէից կողմէ Կարնոյ Չիշխանութեան մատուցուած խնդրագիրներն քանի անգ չեն դրուիր ըսելու չափ կարգերախոսանուր-կապերախոսանար կրնան։ վասն զի Յամիհ փաշա։ իր ճշմարիտ եւ կատարեալ խալամ՝ քրիստոնէից իրաւունքն խլամինէն ու եկի յարգելու պատրաստ ըլլալն շատեր պիտի վկայեն։

Կարին կեդրոնաբանափոխ եղած է ըսինք։ վասն զի բազմաթիւ ուսուցակաց արդարութեան ձեռքն ինքնայոյզ ճանապարհաց ոչակոխութիւնը հաստատուած է։ քաղաքի մէջ դէնք չի կրուր արդէնքը հա կոտորելապէս զարգացուած է։ Նորնոյ մէջ չուկաներէն գատ՝ տներու, այլ պահպանութեան հոգերու հանար՝ գիշերային պահնորդներու հաստատուելը ոչ նրաւաղ օգտակար եւ կարեւոր ծառայութիւն մ'է պարկեշտ հասարակութեան։ ամենայն մէկ զարուրչի տարբոլ մը ամենանեցի՝ հրդեհի սկզբնաւորութեան կամ աւազակներու յարձակմանց հոգ երէն զերծ, խաղաղ ընտանեաց զան։ նոյն պահնորդներուն յանկարծակի վրայ մանրելու պաշտամանէն ալ մեծ օգուտ պիտի քաղէ։ Քաղաքին տուանց քարայատակի խուսա ու բոյա եւ ճանճանօտ դիմաւոր փողոցներուն ուղղագիծ ընելը անցուդարձի ստրելիք ըլլալենալ՝ ոչ կարելի հեռանալու։ ամենայն հիւանդութեանց ամենատարածուն կը նպաստէին։ այժմ Շուրի դրութեամբ ուղղագիծ մաքուր ճանապարհներու վերածուած։ ամենարդ ուղղութեամբ նեղ եւ մթին շաւիղներն ու խանութները ընչին ծախիւք շատ եղամ եւ նարդուելով։ բնակիր եւ մանրուք վաճառականներու կերպարանք առնելէ զատ։ արժանաւոր թիւնին եւ նեղամուտներն կրկնապատիկ բարձրացաւ։ Ղերջապէս երկրին յառաջադիմութեան ու հարստութեան օգտին համար Յամիհ փաշայի ամենանշ եւ անձանձիր աշխատութեանց պատճառները դարձեալ ընկրաա փոյթիլ։ տեսաւ որ իւր յաւուրթեանն համար եւ անդեմամբ վարուած է Նորին վեհութիւնը. ուստի եւ երախտագիտութեամբ իւր արիւնն եւ բարեցակամ հոգին խնամքներէն տարբերն մեծամեծ յաջողութիւններ ստանալու յոյսով՝ նորոգ վարչութենէն երկար տարիներ շարունակել մեզի բաղձայ։

Լուսոյ առնմանակից ճիրակոյ նահանգէն հաստատ վերջին լուրերը կը ծանուցանեն թէ Փոլէրայի նման հեւանդութիւն մ'երեւան եկած է։ վասն զի կուսակցն անմիջապէս հեռագրոյ նպատի իշխանութեան հրամանագրով որ տարեմանակի բժիշկներ խորհրդոյն այն կողմը եւ եթէ առաւել քննելէրա կամ ուրիշ ատրաւիրեալ հիւանդութիւն մ'ըլլալը հաստատուի։ ճարակեալ դիւղերը քարանթիւնի ներքեւ դրուին։

Կարնոյ եւ 'Բասէնի գաւառներն կենդանեաց մէջ ոչ ոք ունի մ'ի վերջ վիճաբանական հիւանդութիւն մը ինկած է։ ցարդը մեռած եւ ընդհանուր չէ թէ եւ։ բայց զարնուողք կենդանեաց տասնէն երեքը հագիւ կը բժշկուին։ ձի եւ այլաբար ազատ են։ եւ սիրաը միայն եղջերու համար համարակ է։ իշխանութեան կողմէն ամեն միջոց ի դործ դրուած է հիւանդութեան ծաւալումն արգիլելու։

Ընդունելիք։ . . . տէր յարգանաց հաստատելիք։

* * *

. . . խմբագիր.

Հանդուցեալ Գործատէր ընկերութեան անդամակից էֆենտիներէն երիւ անձինք վերջին օրերս Ձեր լրաթերթին միջոցաւ յիշեալ համբաւաւոր ընկերութեան կարծանումը գուժելէ դիմէ՝ տխուր վիճաբանութիւն մի կը՞ղարուանեն, եւ մեզ ալնպէս կը թուի թէ շատ հեռի են ճշմարտութենէ։

Այդ երիւսանք հրատարակեալ դրութեանց վերջնոյն մէջ մեր ալ անունը նշանակուած տեսանք։ իր անդամ եւ արձանագրիչ Համբաւաւոր Թեանց քննիչ մասնաժողովոյն։ որոյ պաշտօնն՝ ընկերութեան հիմնադիր անդամներէն միոյն երկրորդի մի վերայ յարուցած տարաբաստութիւնը քննել ու տեղեկագրել էր։ եւ որ քննելոյ իշխանութիւնն ընկերութեան մեծամասնութենէն կ'ստանայր։ զի այս վերջինքկենայ վերջին օրերուն մէջ հարիւր ջանք մ'ունեցած էր իմանալու թէ ինչո՞ւ կը մեռանի Գործատէրը . . .

Թէպէտ եւ ոչն ընկերութեան անդամակցելոյ դիրազգութիւնը չան բարեքաղդութիւնը չենք ունեցած բան օրինի, ասկայն հրատարակել առած ասորեայ թերթին՝ Փողոյ՝ ոգեղէն մասին խորքագրութեան պատճառը վարելոյ առիթ մ'ունայ յարարերութիւն ունենալով վարչական մեղաւոր ինչ ունենալով վարչական մեղաւոր ինչ ունենալով մանոց ոմանց հետ ամենայն կերպիւ ծանոթ եղած էր մեզ ընկերութեան ներքին վիճակը։ եւ ապա դայն սիքերնուս ասիւեն էր։

Ընկերութեան կանոնագիրն ալ բաւական ապացոյց մ'էր՝ համոզմանս ճշմարտութեանը։ եւ ոչ ոչ դաղտարար էր ասոր մեզ ապացոյցին վերայ։

Ա յապէս ցաւօք եւ ուխտանօք կը գիտէինք ընկերութեան կազն 'ի կազն առած քայլերը։ եւ տակաւ կը տեղեկանինք թարեկամ անդամակցոյ թէ՝ այս ընթացքով Գործատէրին անկումն անխուսափելի է։ . . .

Եկան հասան օրերը։ եւ մեր գուշակութիւնքը տակաւ առ տակաւ եւ գրժրազգաբար ոկսան ճշմարտանալ։ յայտնի դրժուութիւնը եւ խուզարկութիւնքն գաղտնի տանելութենանց եւ բանարկութենանց յայտարարեցին։ ամէն բան տակն ու վերայ լինելոյ մոտ էր . . .

Ընկերութիւնն այս վիճակին մէջ՝ եւ անա Ընդ. ժողովն անբոդնաս գումարել ակաւ իւր նիստերը։ եւ ալ ուեղի մրրիկոյ վիճաբանութեանց դրգիռ տալով ընկերութեան անկումը կը փութացնէր։ քան նոյա խղճալի վիճակին դարման կը տանէր։

Չ'երկարեմք։ վերջապէս ոնգտ. Չին Գործատէր ընկերութիւնը չկար այլ եւ ամէն բան կորուսած էր բայց միայն տունն՝ որ զեռ կը դրցուէր դուռառաց մէջ եւ դուռն ուրեք Գոյոյ մէջ։

Մառնամբ ուրեմն եւ մեր նոյա յիշատակը։ եւ երկարդիւ հանար մի տամք զարաստանութեանց քննիչ մասնաժողովոյ՝ եւ նոյա խուզարկութենանց եւ քննութեանց վերայ։ որ եւ իսկ մեր դիտաւորութիւնն եղած էր բան խնդրոյ Սուքենեան Ա. էֆենտիի։

Յիշեալ մասնաժողովը վեց նիստ ոգրաւ։ իր պաշտօնին պարտ ու պատշաճ տնտեսութեամբ՝ երբեմն ամբաստանեալը։ երբեմն ամբաստանիչը եւ երբեմն ալ զերկուսն 'ի միասին յանանց հրաւիրելոյ ինարարութիւն եւ յայտագրոյ։

Իրկոր ու մանրամասն հարցաքննութիւններէ վերջ Լորդ արձանագրութիւնքը մեր քով ի դան դրուած են եւ ժամանակին կարող ենք զանոնք հրատարակել։ Հեռք հեռքի առած մեր բարեկամին հետ՝ որ Գործատէրին բոլանդակ կեանքը պատմելոյ քրջութիւնն ունի եղեր 'ի հրապարակին)։ տեսաւ մասնաժողովի որ զրդանալ ամբաստանութիւնքն ոչ միայն ընկերութեան կրծ ոնմանը պատահա բաւելոյ արժէք չունին։ այլ իբրեւ նենգութիւն՝ եւ իբրեւ զողութիւն ամբաստանուելոյ հաւատ՝ արդարութիւնն ու խիղճը մի կողմ դրուելոյ են։ հետեւաբար մասնաժողովն 'ի մի կողմ թողլով զայն ամբաստանագիր՝ կանցնի երկրորդի մի ոչ վերջինն ալ նոյնպէս հիմնադիր անդամներէն մին բնութերցած՝ էր բատեանի Ընդ. ժողովոյ որ թլատրութիւնս։

Կը յիշէ՞ արդեօք Սուքենեան էֆենտի այս վերջին ամբաստանագիրը։ դիտէ՞ արդեօք թէ բարոյապէս արդիւնի՝ Ծանրածանդը ամբաստանեալներուն ներքեւ է ինք։ ինչո՞ւ չը տեսներ Ալեքսարանին գիրքը եւ անխոնջ համարձակութեամբ յաստարեզ կը նեռասի եւ չը գիտեր թէ ինչ կը գործէ։ . . .

Ո՛չ մեք չը գիտի խոսիմք այս անգամ այս վերջին ամբաստանագրին վերայ։ գէմ տեսեմք մեր բարեկամին ընութիւնը։ բաւութիւնը յարգել չը գիտեր։ որ ներկայ խոսնակցութեան պայազդից մէջ միակ նպատաւորն է իրեն համար։ գիտեմք պիտի խոսի եւ վերջին գիտի ասիպէ զմեզ խոսելոյ։ բայց այն ատեն ամեն բան պիտի գրեմք։ ամենայն ինչ պիտի հրատարակեմք ի լուր հանրութեան։

Բայց մեք կանխեմք որ մեղքս մեզնէ եղնէ։ թող գիշանայ Սարգենեան էֆենտի խոսեցնել։ ապէ կամ՝ էֆ. Շիրմանեանի անդամագրոյ հարցաքննիր ուղղելէ։ ամէն հասկնալ ուզածները կրնայ բաւ իմանալ՝ եթէ ինքն իրեն հարցնէ եւ լսէ։ եւ այնուհետեւ լսել ալ պիտի տոկի։ զի իւրովի պիտի խոսանվանի անշուշտ թէ՝ հարցարեւեռ՝ Սուրենեանս՝ գերակատարաց պարագլուխներէն մին եւ գուցէ ամենէն ճարպիկը կրնամ համարուիլ։ . . .

Հանեցէք, մեծատաքիւ խմբագրապետ։ այն նամակիս տեղի մի ընդունել Ձեր պատուական Թատերին մէջ։

Միշտ անձնուէր ձեր

14 դեկտ. 1872 Ե. Ա. Պէրբերեան

Իւսկիւտար

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՆ ԱԶԳԱՑԻՆ ԿԵԴՐ. ՏՊՈՅ

1872—1873

ՅՈՒՅՑԱԿ 11

Ընդհանուր հրատարակութեան գումարը 42.375

Մեծապատիւ Էֆենտիք

Յարութիւն Թոսոս	75
Մինաս Գրիգոր	75
Կարապետ Ցէօքմէնեան	75
Մ. Յովհաննէս Մերճանճեան	75
Յարդիս Ինճաջրճեան	75
Յովհաննէս Պօղոս	75
Նշան Շահոյան	75
Յովհաննէս Աղնաւոր	75
Գէորգ Մարտիրոս	75
Մանուկ Յովսէփ	75
Համբարձում Ոսկեհան	75
Գրիգոր Թումա	75
» Մարգոսեան	75
Մ. Մաղաք Մուրատեանց	75
Յարութ Ալրատամ	75
Դաւիթ Հինդբարզիլեանեան	75
Յակոբ Պոտիան	75
Նազար Կարապետ	75
Բարսեղ Գնչիան	75
Կարապետ Էպինայեան	75
Խաչատուր Վարդան	75
Յովհաննէս Արբուհամ	75
Աւետիս Մարտիրոս	75
Յակոբ Մանուկ	75
Սոնակ Սիմոն	75
Սարգիս Կարապետ	75
Մկրտիչ Յովհաննէս	75
Դանիել Գէվանեան	75
Ղազարոս »	75
Երամ պէյ Սրամեան	75
Մինասիկ Սոնիփանեան	75
Համբարձում Կարապետ	75
Օհան Հարունց	75
Մկրտիչ Անճիճեան	75
Սանակ Միրզաբեկեան	75
Պետրոս »	75
Մկրտիչ Սիմոնովիչ	75
» Ճանրմեան	75
Եղիազար Մէլիքեան	75
Լուսիէն Դ. Գէրպէկեան	75
Ցերոն » »	75
Գրիգոր Խնամիրեան	75
Սանակ Կիւրղէկեան	75
Կիւրղէկ »	75
Յովհաննէս Մ. Շամկեան	75
Գէորգ Մկրտիչ	75
Յովհաննէս Գարագաշեան	75
Թորոս Ալիքսան	25
Յարութիւն Մկրտիչ	25
Սինան Յովսէփ	25
Կարապետ Գէորգ	25
Դիկրոս Մարտիրոս	25
Գէորգ Տէոմլէթ	25
Կարապետ Գրիգոր	25
Յովհաննէս Մանուկ	25
Համբարձում Յորութիւն	25
Յովհաննէս Գէլոմլէ	25
Նշան Կարապետ	25
Ռիսվէնդ Գաբրիէլ	25
Հ. Կարապետ Գրիգոր	25
Թոմաս »	25
Գաբրիէլ գրագիր	25
Խաչատուր Յովհաննէս	25
Յակոբ Թիւրճանեանց	25
Գրիգոր Յովհաննէս	25
Գաբրիէլ Յակոբ	25
Յովանիսի Կարապետ	25
Զէնոբ Սարգիս	25
Կարապետ Մելքոն	25
Գրիգոր Մարտիրոս	25
Մ. Ստեփան Աւետիս	25
Պօղոս Յովսէփ	25
Յակոբ Պետրոս	25
Զաքէ Կարապետ	25
Յարութիւն Ղուկաս	25
Գէորգ Միանճի	25
Համբարձում Տ. Կարապետ	25
Նապարէթ Եղիազար	25
Համբարձում Պիւրճեան	25
Սերուժիւ Յարութիւն	25
Ստեփան Պետրոս	25
Զաքի Նապատուր	25
Տիգրան Սիմոն	25
Սարգիս Դաւիթ	25
Ստեփան Յովհաննէս	25
Միրիճան Յակոբ	25
Մանուկ Սոնակ	25
Պօղոս Աւետիս	25
Միքայէլ Գրիգոր	25
Գէորգ Թոգուզ	25
Սարգիս »	25
Միսաք Յակոբ	25
Սաատուր Նազարովանց	25
Ղուկաս Փափազեան	25
Յարութիւն Յովհաննէս	25
Յովսէփ Նշան	25
Կարապետ Տրապիզոնցի	25
Տիգրան Հանիկ	25
Թարսեղ Թոփալեան	25
Ղազարոս Լիզնայեան	25

Մնացեալը հետեւեալ թուով

ԻԼԱՆԸ ՐԻՍՄԻ

Խիստ գեղեցիկեար վիլայէթի տարածեալ Գարէսի սանճաղբնա միւզաֆէլիքէմիս գաղաքնա թոպի Լունիա նահիյէսինոտ Գօճա Կիւմիւշ վէ Էնէ գաղտի մէգիբաք Պալեա նահիյէսինոտ Գարա ալտն գարիրէլէրինոտ պիթթանարի զահիրէ իխրաճ օլունան իքի դրիա սիմի գուրչուն մասէնի իլէ խարիթայի մէգրիբէլէրինոտ թաւլին վէ թանէթ խալէն արաղի աէրունինոտ գուռնան ալէյլի գուռնուր խալնէք օլան սիմի գուրչուն մասէնիլէրինին նիզամը վէճնիլ չէրայիթի մուղիաղիյէ. վէ ուշքան ուզաղ սէնի միւատէթի իմթիհանդիյէ իլէ մասալն խասրէսի թարտիքնան ինանէ վէ իլդամը ատրատէսի պուլունտուղունան մասատէնը մէգրիւր հապդնան պիր կէօնէ իթիբարաթը օլանլէրին ալեր մաւեթալի նիզամ թարիվիշիանան իքի մանա գատար մասունէ խարէսինէ միրաճաաթ իլլէմէլէրի պրմնքնան քէյֆիյէթին նէյր վէ իլանը զամնքնան Մասիս մաթպատաքնա իշլաբ ու խուլէր իմա գրլնաը։

Ծկ 9 քնոնուանի 1872 սէնէ 88

Տերի ողորմութիւն Բուսիա Զէնէրալ Քոնսուլութիւնէն.

ԻԼԸՆ

Թիւնաբ Նիղամնամէսինին ծնունդի ճիլտի վէ 2144 պէնսէ ամիսքնա տէրի սաատէմատ իքամէթի խատէն Բուսիաբա լորբն եկամնէ չիմնիէ քաստար իքամէ թէսքերէսի օրմանան քէսանդն 1873 օէնէի միսատիէսինին Բեռանունի—ամիսին 15 ինէ բուսար պէհմէ հալ իքամէ թէսքիրէսի ալոզ իմմէք իւղրէ Բուսիա Քոնսուլութիւնէնէ տուէթի օրանուրբոր։

ԹԱՏՐՈՆ ՕՍՄԱՆԻՆ

Ի ԵՒՏԻՆ ՓԱՇՆ.

ՎԱՐՁԱՊԵՏԻՆ Ց. ԷՖԷՆԴԻ ՎԱՐԴՈՎԱՆԱՆ

Արտաքոյ կարգի հազուագիւտ ներկայացումն

Ի ՆՊԱՍՏ

Օր. Լրմնուհի Դաբաղաչեան

ԲԱՑՍՊՐԱՆԱ Ն. ԴԵՐԱՄՇԱԼՈՒՄԻՆՆ

1872 տեւու։ 20 սրեւէրէրի տեւեր ժ–ի 2 1/2

ԴԱՄԻԼԻՍԷԱՐԻ ՏԻՍԻՆ

Պատմական թատերախաղ 'ի հինգ արարս Ազէքսանդր Տիւմա որդւոյն

Թարգմանութիւն Գ. Ի. Եսայեանի

ՊԱՐ ՍՊԱՆԻՍԿԱՆ

Պիտի պարէն Պ. Ե. Զարիբանեան եւ Օր. Ա. Զուհաճեան.

ԾՈՒԱՄԻՑՄԻՆԴ

Ղայսերական զօրաց պիտոյից համար դնահատուելեան դրուելիք 5800 թօվ Մահուրի, 15325 թօվ Հնարդ, 13125 թօվ Հնի Ամերիքան տէղին, եւ 188700 մէթրօ բարակ Բէթէն պէղին առլ ուզոցները ամսոյս 25ին 'ի Տաբի Շուրա Լոզ երթան։

18 դեկտ. 1872
Ի Դուռն Սպարապետի

Ղայսերական զօրաց համար պէտք եղած գիրերէից եւ միրաթուժական դարմիքներու եւայլն, մէկ տարուան մէջ գործածուելու բոլոր բանկրուն դնահատութիւնը ստիպի կատարի յունվարի 1էն սկսեալ, եւ ասոր վերաբերեալ պայմանագրութիւնը պատրաստ լինելոյ առ ուզողները նոյն օրը Տարի Շուրայի Սըհհիթ Տայրէսին երթան։

14 դեկտ. 1872
Ի Դուռն Սպարապետի

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1872 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԱԾ

ՄԻՆՉԵՒ Դ ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՆԱԼ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

ՎԱՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒ ՆԵՐԸ

Ժ–ի	Թ–	Խորոսկոպ Էջէր։
2	4	Եէնիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Էմիրկէն Ր. Հիսար. (Թաղի ուրբաթէ).
2	15 34	Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ, Պոյաճը Ր Հիսար, Պէպէք Արնավուտքէօյ.
3	25	Եէնիմահալ Մէզար Պէօյիւքտէրէ Թարապ. Եէնիք. Սմէնա, Էմիրկէն Պէպէք։
3	15 33	Իսմէթի եւ Անատոլու Գավագէն Մէզար, Պէօյիւք Թարապիա, Եէնիքէօյ Պոյաճքէօյ Ր. Հիսար Պէպէք Օրթաք։
4	20 32	Եէնիմահալլէէն Պէօյիւք, Թարապ, Եէնիքէօյ Սմէն. Էմիրկէն Պոյաճ. Ր Հիսար, Պէպէք Արնավուտքէօյ, (Ուրբաթ օրերը Դորտ չ. Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ Դոլմաթաշ)
5	30 34	Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապ. Եէնիք. Սմէնա Միրկէօն, Ր. Հիսար Պէպէք Արնավ. Օրթաք Պէշիկթաշ։
7	5	Եէնիմահալլէէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Պէյքօզ, Եէնիքէօյ, Էմիրէէն Գոնդրճա, Ր. Հիսար Գանարլը, Արնավուտքէօյ Պէյլերպէյ Օրթաքէօյ Գաւգիուն-ճուք, Պէշիքթաշ, Խաղիուսար
8	43 25	Եէնիմահալլէէն Մէզարպուրնու, Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա Պէյքօզ Եէնիքէօյ, Պոյաճ. Ր Հիսար, Պէպէք Արնավուտքէօյ, Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ, Դոլմաթաշ։
10	6	Մէզարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Եէնիքէօյ Սմէն. Էմիր. Ր. Հիսար, Արնավուտքէօյ, Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ։

Արնաւուտ էջէն

2	15 23	Արնավուտքէօյ, Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ։
2	45 22	Արնավուտք. Դուրուչ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ Դոլմաթաշ։
3	15 6	Արնավուտ Դուրուչ. Օրթաքէօյ Պէշիքթաշ։
3	45 2	Արնավուտ Դուրուչ. Օրթաք. Պէշիքթաշ, Դոլմաթ.
4	15 23	Արնավ. Գուր. Օրթաք. Պէշիկ։
4	50 22	Արնավուտքէօյ, Դուրուչէշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիքթաշ, Դոլմաթաշ։
5	30 4	Արնավուտքէօյ, Դուրուչ. Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ, Դոլմաթաշ։ (Թաղի ուրբաթէ)։
8	19	Արնավ. Դուրուչ. Օրթաքէօյ, Դուզիկ. Պէշիք. Դոլմաթ.
10	22	Արնավուտքէօյ Վանիքէօյ. Զէնկէլ. Պէյլերպէյ, Դուզիուն-ճուք։
10	45 19	Արնավուտքէօյէն ուղղակի կամարջ։

Աչխան էջէր։

2	30 21	Պէյքօզ Բաչատան. Գանդրճա, Ա. Հիսար, Գանարլը։ Վանիք, Զէնկէլքէօյ, Պեղլերպէյ, Դուզիուն-ճուք։
2	30 5	Վանիքէօյէն Զէնկէլ, Պէյլերպ. Դուզիուն-ճք, Դոլմաթ։
3	19	Պէօյիւքտէ Պէյքօզ, Բաչատան, Գանդրճա։ Ա. Հիսար, Վանիքէօյ Զէնկէլքէօյ Պէյլերպէյ, Դուզիուն-ճուք։
4	30 31	Վանիքէօյ, Զէնկէլքէօյ, Պէյլերպէյի, Դուզիուն-ճուք։ (Թաղի ուրբաթէ)
5	15 17	Պէյքօզ, Բաչա. Գանդր. Ա. Հիսար Գանարլը, Վանիք, Զէնկէլք. Պէյլերպէյ, Դուզիուն-ճուք։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Խորոսկոպ Էջէր։

3	30 5	Դոլմաթաշ, Իսկիուսար, Պէշիքթաշ, Գաւգիուն-ճուք, Օրթաքէօյ Պէյլերպէյ Զէնկէլք. Այնավուտքէօյ Գանարլի Ր. Հիսար, Գանդրճա, Էմիրկէն Եէնիքէօյ Պէյքօզ, Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ։
4	34	Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ Գուրուչէշմէ Արնավուտքէօյ Պէպէք Ր. Հիսար Էմիրկէն Եէնիքէօյ Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ Մէզարպուրնու։
5	30 25	Պէշիք. Օրթաք Արնավուտք. Պէպէք, Ր. Հիսար, Պոյաճ. Եէնիք. Պէյքօզ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու, Եէնիմահալլէ։
6	45 19	Իսկիուսար, Պէշիկթաշ Գաւգիուն-ճուք Օրթաքէօյ. Պէյլեր. Զէնկէլ. Վանիքէօյ Արնավուտքէօյ։
7	45 2	Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Արնավուտքէօյ Ր. Հիսար Էմիրկէն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ Մէզարպ։
8	30 6	Դոլմաթաշ, Իսկիուսար, Պէշիքթաշ. Դուզիկ Օրթաք. Պէյլերպէյ, Զէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Արնավուտք։
9	45 4	Ր Հիսար Պոյաճքէօյ Եէնիքէօյ Պէյքօզ Թարապիա, Պէօյիւքտէրէ Եէնիմահալլէ (թաղի ուրբաթէ)։
10	33	Պէպէք. Ր. Հիսար Էմիրկ. Եէնիք. Թարապիա Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպ. Եէնիմահալլէ։ Ր Ա. Գավար։
10	30 32	Պէշիքթաշ Դուրուչ. Արնավուտ Ր. Հիսար Պոյաճքէօյ Եէնիք Բաղտալ Պէօյիւք. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ։
10	45 34	Օրթաքէօյ, Պէպէք Ր. Հիսար, Էմիրի. Սմէն. Եէնիք. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ Մէզարպուրնու։
11	15 23	Թարապիա Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու. Եէնիմահալլէ։
11	30 21	Պէպէք. Ր. Հիսար Պոյաճքէ. Էմիրի Եէնիքէօյ։

Արնաւուտ էջէ

3	30 23	Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ Արնավուտքէօյ։
4	10 22	Պէշիքթաշ, Օրթաքէօյ. Դուրուչ Արնավուտքէօյ։
9	20 23	Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Դուրուչ Արնավուտք. Վանիք
10	21	Դոլմաթաշ Պէշիկ Օրթաք Դուրուչ Արնավուտք։
11	31	Դոլմաթ. Պէշիքթ. Արնավ. (Թաղի ուրբաթէ)։
11	20 22	Դոլմաթաշ, Պէշիք. Օրթաք. Դուրուչ Արնավուտք։
11	45 23	Օրթաքէօյ, Գուրուչէշմէ Արնավուտք։
11	45 6	Պէշիքթաշ Դուզիուն-ճուկ Արնավուտքէօյ։
12	2	Պէշիքթաշ Օրթաքէօյ Դուրուչէշմէ։

Աչխան էջէր։

4	4	Դոլմաթաշ, Պէշիկթաշ, Իսկ. Գաւգիուն-ճուկ Պէյլերպէյ Զէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Արնավուտքէօյ (Թաղի ուրբաթէ)
10	23	Գաւգիուն-ճուք Պէյլերպէյ Զէնկէլքէօյ Վանիքէօյ։
10	30 19	Պէյլերպէյ, Զէնկէլքէօյ Վանիքէօյ Գանարլի Ա. Հիսար Գանդրճա Բաչատան Պէյքօզ Թարապիա Պէօյիւքտէրէ։
11	17	Դուզի Պէյլերպէյի Զէնկէլք. Վանիք. Ա. Հիսար Գանդրճա, Բաչատ, Պէյքօզ
11	30 2	Դոլմաթաշ. Դուզի, Պէյլերպէյ Զէնկէլ Վանի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ

18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԷՄՊԱՅԻ ՀԵՏ 100 ԳՐՈՒՇԻՆ

Լոնդրա 3 ամիս գուրուշ 109 5/8
Փարիզ 23.37 1/2

ԸՆԹԱՑՔ ԳԻՇԱՐՈՑ
18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Ոսկի լիրա	գուրուշ	110,
Նաբոլէոն ոսկի	»	87, 7
Իմպէրիալ ռուս	»	89.10
Քէրբէմիզ	»	31.20
Հինգ ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	404.20
Դղինձ	»	119.30

ՊՈՍՏԱՆԴԵՆՈՒՊՈԼԻՍ 18 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Ա Ր Ա Տ Ի Ք

Ցորեն կարմիր	Պէսարապիա	40	—42
» »	Ազատ	38	—42
» »	Պոլսէք	30	—32
» »	Հարիայ	30	—32
»	Թէքիրտաղ	—	—
» կակուղ	Ազատ	42	—47
» »	Պէսարապիա	32	—35
Իրքա Թունա		33	—40
Տրեն կակուղ	Պուրկազ	—	—

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ՆՈՐԹՋ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆԴ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՀՐԴԵՀԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Քան գրամադրուած	Անգլ. Լիրա	2000000
Մինչեւ 1871ի վերջը հրդեհին համար պահեստի դրամ.	» »	528·803
Շահէն աւելցած	» »	250·000
Հրդեհի ճիւղին սարեկան հասոյթը	» »	708·000

Այս ընկերութիւնն 1809ին կազմուած, եւ իր գրամագլխէն զատ՝ շահէն առելցուցած մեծագումարն ուշիմագոյն ամենէն մեծ ընկերութիւնց կարգն անցած է։

Մայրաքաղաքիս վաճառականց, ինչպէս նաեւ Գ. Պոլսոյ եւ Պալքանի մնաքսատանց մէջ գրուած մասնաւորաց վաճառականներն ապահովելէ զատ, նաեւ առանձին, խանութներ, վաճառատուներ դարձուրանոցներ եւ կարասիներ կապահովէ թէ՝ Ի. Պոլսոյ եւ թէ՝ շրջակայ գիւղերէն մէջ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւն ստանալ կամ՝ ապահովութիւն բանալ ուզողները պէտք է դիմեն Գալաթիա Դէորդ ալէյ խանը, թիւ 9 առ Գ. ՈՒԻԼՍՈՆ ԵՐԻՈՒԱՆ որ ընկերութեան լիազօր գործակատարն է։

LLOYD SUISSE

ԼՈՅԴ ՍՈՒԻՍ

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ

(ՍՈՒՆԳԻՐԹԱ)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԻՆԹԷՐԹՈՒՐՈՒ

Այս ընկերութեան կ. Պոլսոյ գործակատարներն (աճէնթօ) ստանան թիւրի ունին Յուսաբի, Յունիս եւ Գեկտ վերոյ վաճառք ապահովելու։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել սատրարդներց։

ՀԷՐՄԱՆ ՀԷԼՊԻԿ	ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ
Ընդհանուր Գործակալ	Բիւրոյէզ
Գալաթիս	Գործակալ
Գարանթինա փողոց	Ի Գահնէ գարա
թիւ 2	կ. Գոլա.

ԽՄԲԱԳՐԻՉ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ս. ԻՍՏԻՍԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Ի ՊՕՅԼԱՍ ՋՈՆԻԼԻ ԽԱՆ